

چکیده

مقدمه/هدف: هدف از انجام این پژوهش ارائه تصویری روشن از نقش کتابدار و اطلاع رسان بالینی از راه دور در مراکز بهداشتی و درمانی مناطق محروم و روستایی و نقش وی در بهبود فرایند درمان بیماران می باشد. آنان می توانند با در اختیار قرار دادن روزآمدترین و معتبرترین اطلاعات پزشکی مبتنی بر شواهد جایگاه خود را تثبیت نمایند. کتابدار و اطلاع رسان بالینی به عنوان متخصص و کارشناس دانش نقش واسطی را بین پزشک و بیمار بر عهده داشته و پزشک با کمک وی که عضو مهمی از سیستم مراقبت بهداشتی محسوب می گردد، می تواند میزان خطاهای پزشکی را به حداقل ممکن رسانده و کیفیت درمان را افزایش دهد.

روش شناسی: ابزار این پژوهش پرسشنامه بالینی محقق ساخته و مصاحبه کیفی با کتابداران بالینی بود. همچنین برای ارزیابی اجرای پروژه فرم های در اختیار کتابداران بالینی قرار گرفت تا پاسخگوی پرسش های بالینی پزشکان بر اساس فرم طراحی شده باشند. سپس یک فرم ارزیابی جهت تحلیل نهایی هر پرسش و پاسخ بالینی پزشکان و کتابداران بالینی به پزشکان متخصص ارائه شد. تجزیه و تحلیل داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۱۸ و با آزمون های آمار توصیفی اقدام به تنظیم جداول و نمودارهای فراوانی شد و اطلاعات با استفاده از نرم افزار Excell در قالب جداول و نمودارها ترسیم شدند. جامعه آماری پژوهش شامل ۲۰ پزشک شاغل در مراکز بهداشتی درمانی مناطق محروم، ۴ پزشک متخصص و ۴ کتابدار بالینی است که طی دو ماه، ۸۹ پرسش بالینی در ۱۶ مقوله پزشکی از کتابدار بالینی پرسیده شد و تمامی پرسش ها توسط وی پاسخ داده شد. به منظور ارزیابی کار کتابدار بالینی با استفاده از پرسشنامه ای حاوی ۱۱ سوال تخصصی تکمیل شده توسط پزشکان عمومی بررسی شد. سپس به هر سوال و جواب نمره ای در مقیاس لیکرت داده از لحاظ روزآمدی، صحت و معتبر بودن پاسخ ها توسط چهار پزشک متخصص نمره ای از ۵ در نظر گرفته شد. با در نظر گرفتن نمره رضایت مندی پزشکان در دریافت اطلاعات مورد نیاز به عنوان متغیر اصلی، برای تخمین با ضریب اطمینان ۹۵٪ و در نظر گرفتن $d=0.2SD$ انحراف معیار، حجم نمونه مورد نیاز برابر با ۹۴ محاسبه گردید. از ۹۴ پرسش بالینی به ۸۹ پرسش بالینی تقابل یافت و این به دلیل پرسیدن ۴ پرسش بالینی در بعضی مواقع از کتابدار بالینی است.

یافته ها: یافته ها بیانگر نقش مثبت و عملی کتابدار و اطلاع رسان بالینی از راه دور در سیستم مراقبت بهداشتی درمانی می باشد. پزشکان نظری کاملاً موافق با انجام اینگونه طرح های کتابداری بالینی ابراز نمودند. میزان رضایت از کاربردی بودن پاسخ های کتابدار بالینی از نظر متخصصین بالینی در طیف لیکرت بر اساس نمره ای که از ۵ داده شد برابر با ۴۲.۳ است که برابر با ۸۵ درصد نظری کاملاً موافق بر نقش کتابدار و اطلاع رسان بالینی از راه دور داشتند. ۸۲ درصد از پزشکان نسبت به عملکرد کتابداران بالینی از لحاظ در دسترس قرار دادن اطلاعات صحیح و روزآمد و معتبر نظری مثبت اعلام نمودند.

نتیجه گیری: دستیابی به اطلاعات روزآمد در حربه پزشکی بسیار مهم و حیاتی است و استفاده از این اطلاعات تاثیر شگرفی در نحوه تشخیص، پیشگیری، درمان و تصمیم گیری بالینی خواهد داشت. یافته های پژوهش حاضر گویای این مطلب است که امکان یاده سازی طرح های خدمات کتابداری بالینی در کشور وجود دارد. میزان رضایت پزشکان اگر چه در این پژوهش بالا است که عوامل متعددی بر روی آن تاثیر گذار بوده اند و با توجه به جدید بودن موضوع پژوهش تعداد نمونه ها کم و مدت زمان اجرای آن کوتاه در نظر گرفته شد اما نقاط ضعف و قوت این پژوهش می تواند راه گشای تحقیقاتی مشابه در سطح گسترده تری باشد.

کلید واژه ها: کتابدار و اطلاع رسان بالینی از راه دور، پزشکی از راه دور، سیستم مراقبت بهداشتی و درمانی، پزشکی مبتنی بر شواهد.

دانشگاه علوم پزشکی کرمان

دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی

پایان نامه مقطع کارشناسی ارشد

عنوان:

بررسی نقش کتابدار و اطلاع رسان بالینی در بهبود فرایند درمان بیماران مراکز بهداشتی مناطق محروم و دور افتاده: ارائه الگوی کتابدار و اطلاع رسان بالینی از راه دور

توسط: آزاده آل طه

استاد راهنما: دکتر فاطمه معتمدی

استاد مشاور: دکتر کامبیز بهاء الدینی

تیر ۱۳۹۰-۱۳۹۱